

MYTOLOGI FOR DUMMIES 12: VED VEJS ENDE

af Chresteria

Mytologi for dummies-serien er nu ved at være ved vejs ende. Erwin er færdig med sin verdenshistorie og står klar med en flodbølge af uddybende artikler om diverse historiske emner.

Der er stadig masser af mytologisk stof at tage fat på – mytologierne er et sandt skatkammer, der bare venter på at blive udforsket.

Men nu er det tid til, at I selv arbejder videre med stoffet og øver jer i verdensaldermodellen. Spørgsmål er selvfølgelig meget velkomne og vil blive besvaret i Bathos-brevkassen.

Serien omfatter følgende 11 artikler:

1. De første læsninger – gode råd til at komme i gang med mytelæsningen (i Bathos nr. 58)
2. Antikkens fremstillinger af verdensaldermyten (i Bathos nr. 59)
3. Verdensaldermodellen ifølge Neutzsky-Wulff (i Bathos nr. 60)
4. Sølvaller og det religiøse grundmønster (i Bathos nr. 61)
5. De første læsningsforsøg – øvelser og eksempler (i Bathos nr. 62)
6. Jernalderen (i Bathos nr. 69)
7. Rekonstruktion af myter i de forskellige verdensaldre (i Bathos nr. 70)
8. Grundmyter (i Bathos nr. 71)
9. Den transcendent mand (i Bathos nr. 72)
10. Guders talerør (i Bathos nr. 73)
11. Kyskhed, edderkopper og hestekvinder (i Bathos nr. 74)

Arbejdet med det mytologiske materiale kan tilrettelægges på mange måder. Det er altid godt at begynde med at læse en masse eventyr og myter for at få en rutine i tankegangen. Som nævnt adskillige gange er Ovids *Metamorfoser* et glimrende sted at starte. Oven i købet får I også øvet jer i den for myter så typiske associative tankegang i form af den måde, hvorpå Ovid lader den ene metamorfose glide over i den næste.

I kan også forfølge separate temaer og på den måde arbejde jer ind i stoffet. De sidste tre artikler i serien er netop en sådan præsentation. Tag f.eks. en skikkelse eller et navn og forfølg det gennem diverse leksika, ordbøger og internetopslag. Brug mindmaps til at associere til nærliggende figurer og fænomener.

Det kan også være en god idé at starte med sine yndlingsmyter og eventyr og så forsøge at læse dem efter verdensaldermodellen. Selv om eventyrene tager større

narrative hensyn end myterne, er de ofte et godt sted at starte, fordi de er børnelærdom og derfor en aktiv del af de flestes mytologiske viden.

Og frem for alt – når I bliver trætte, gælder det om at læse noget nemmere, så I lige får hvilet lidt og ved samme lejlighed husker, at myter OGSÅ er gode historier.

Men hold jer fra pseudomytologier som Tolkien og Harry Potter. Det er kun kopier af mytologi, og endda dårlige sådanne. Så er det bedre at læse science fiction, moderne mytologi, hvor rejsen til underverdenen i stedet går ud i rummet.

Det er selvfølgelig helt oplagt at læse Neutsky-Wulff, den ultimative moderne

mytologi. Prøv f.eks. at læse *RUM* eller *Hjernen*, evt. med *Det overnaturlige* og verdensaldrene ved siden af.

Men først og fremmest er det vigtigt at huske på, at mytologi langt fra er noget fremmed. Det er opskrifter på, hvordan verden bliver til. Jeres verden har også en sådan opskrift (hvor utroligt det end kan synes i disse betenhårde rammer af konsensus), og derfor kan I sådan set starte mytologilæsningen, hvor det skal være.

At læse og forsøge at forstå mytologi er således en åbenhed over for verden, en åbenhed, som mange af os skal genlære. Følgende lille eksempel er også et mytologistudium:

Hvem har ikke sendt en Mariehøne af sted til himmels fra sin pegefinger? "Marie, Marie, Marolle, stig op til Vorherre og bed om godt vejr!" Og af sted farer det lille dyr svirrende i luften med det røde vingskjold skudt til side og den lille klodsede krop hængende efter sig.

Som lille var jeg vild med Mariehøner, men når jeg så nærmere på dem, blev jeg altid lidt betuttet – som andre insekter ligner de armerede biologiske maskiner, en mini-tank på ben. Var det ikke for det røde skjold og pletterne, ville jeg aldrig have taget bæstet op i hånden.

Men hvorfor sender vi egentlig Mariehønen af sted op til Vorherre? Og hvorfor hedder den overhovedet en Mariehøne? (Denne undren er nøglen til verden bag verden.)

Lad os begynde med navnet. På engelsk hedder dyret *Lady Bug* eller *Lady Bird*,

på tysk *Marienkäfer* (østrigerne kalder den *Glückskäfer*) og på fransk *Bête à bon Dieu*.

Den engelske og franske betegnelse viser, at den Marie, forstavelsen på dansk og tysk sigter til, må være Jomfru Maria. Og ligesom fuglen opfattes den som et sendebud – vi sender den til Vorherre, hvilket den franske betegnelse tydeliggør, med andre ord et sendebud mellem denne og den anden verden.

Lander den på hånden af en ung kvinde, er det et tegn på, at hun snart vil blive gift, jf. det østrigske *Lykkebille*.

Den engelske version af "flyveremsen" lyder: "Lady Bird, Lady Bird, fly away home. Your house is on fire, your children have flown. All except one – Ann, who has hid under the frying pan."

Som så mange børnelege handler remsen om en enkelt udvalgt. Om det er til den sorte gryde eller i skjul under stegepanden, viser tilbage til det samme rationale, som vi også finder i eventyret – den ene udvalgt til templet (jf. *Det overnaturlige*).

Skjoldet med pletterne kan sammenlignes med himmelhvælvingen og dens stjerner. Der er altså tale om et lille dyr med stor rækkevidde.

Jomfru Maria kan på samme måde siges at være Guds repræsentant her på jorden, ikke mindst i katolicismen, hvor hun spiller en meget central kultisk rolle. Heroppe nordpå har vi som bekendt udrenset alt det kultisk meningsfulde fra de kristne ritualer.

Graver man dybere – og det kan man roligt gøre, for kristendommen har altid modelleret sine skikke og betegnelser oven på noget ældre hedensk – vil man

opdage, at Mariehønen i Rom blev associeret med gudinden Lucina, dvs. Diana (i store træk at betegne som den romerske Artemis) og Iuno (efter at denne gudinde som garant for ægteskabet har overtaget flere lokale gudinders funktioner).

En fødselsgudindes opgave er selvfølgelig at sørge for, at barnet kommer godt til verden, og at moderen kommer vel igennem fødslen, men den mest centrale pligt er at sørge for den nye sjæls forankring i barnet.

Derfor kan man se på Lucina som sjælefører i forhold til de nyfødte, dvs. samme rolle som Hermes' mere generelle funktion, blot knyttet til én bestemt gruppe i samfundet. Når Mariehønen associeres med Lucina, er det, fordi de begge er budbringere – begge rejser mellem denne og den anden verden.

Så næste gang du møder en Mariehøne og sender den af sted op mod himlen, skulle du måske prøve at hviske den en besked i øret, inden du sender den på vej. Man ved aldrig ... Mytologi-læsning er mange ting!

Tilbage er kun at ønske god fornøjelse med arbejdet!

